

- Usiku wa leo tunahitimisha somo letu la kipindi cha Ufalme kwa kuchunguza matukio yatakayomaliza kipindi hicho cha miaka 1,000 cha historia
 - Kwa ujumla, tumesoma maeneo manne mapana ya maisha katika Ufalme
 - Tulisoma mpangilio wa Uumbaji, asili (maumbile ya dunia), jiografia, mipaka na serikali
 - Maisha ya kila siku na kifo
 - Hekalu, ibada na Sheria ya Ufalme
 - Na wiki hii tunamalizia na Vita vya Mwisho vya historia, vita vya Gogu na Magogu, ambavyo vinaturudisha nyuma katika Ufunuo 20
 - Kwanza, tukumbuke tulipo katika ratiba ya matukio ndani ya kitabu cha Ufunuo
 - [Ufunuo 20:6](#) inatuambia kwamba wakati wa Yesu kutawala pamoja na watakatifu utakuwa miaka elfu
 - Hicho ndicho kipindi ambacho tumekuwa tukikisoma kwa wiki tatu zilizopita
 - Lakini kabla hatujasoma kipindi kifupi cha muda kilichounganisha Dhiki Kuu ya miaka saba na ufalme wa miaka 1,000
 - Kipindi hicho kilidumu kwa siku 75 pekee, kulingana na Danieli 12, kwa hiyo tulikiita kipindi cha siku 75.
 - Nakukumbusha maelezo haya kwa sababu yanaweka msingi muhimu utakaotumika katika somo letu la leo.
 - Na msingi huo ni kwamba si matukio yote ya Sura ya 20 yanayotokea ndani ya miaka 1,000 ya Ufalme.
 - Ufunuo 20 hauanzi kuhesabu miaka 1,000 hadi baada ya zile siku 75 kuisha
 - Kwa hiyo kwa njia fulani, kipindi cha Ufalme ni miaka 1,000 pamoja na siku 75
 - Lakini haiishii hapo...Sura ya 20 pia inatuambia kwamba kutakuwa na matukio yatakayotokea baada ya miaka 1,000 kukamilika
 - Hata hivyo, matukio haya bado ni sehemu ya kipindi cha Ufalme kwa sababu yanatokea kabla ya enzi inayofuata kuanza
 - Kwa mfano, hebu tuangalie mistari inayofuata tutakayoisoma katika Ufunuo 20.

[UFUNUO 20:7](#) Na hiyo miaka elfu itakapokwisha, Shetani atafunguliwa, atoke kifungoni mwake;

[UFUNUO 20:8](#) naye atatoka kuwadanganya mataifa walio katika pembe nne za nchi, Gogu na Magogu, kuwakusanya kwa vita, ambao hesabu yao ni kama mchanga wa bahari.

[UFUNUO 20:9](#) Wakapanda juu ya upana wa nchi, wakaizingira kambi ya watakatifu, na mji huo uliependwa. Moto ukashuka kutoka mbinguni, ukawala.

- Angalia jinsi mst.7 unavyoanza kwa kusema "Na hiyo miaka elfu itakapokwisha ..."
- Hivyo, tunapofika kwenye matukio ya mstari wa 7 na kuendelea, muda wa Ufalme wa miaka 1,000

utakuwa tayari umekamilika.

- Kama tutakavyoona katika somo letu la matukio haya, matukio haya ya mwisho yatadumu angalau miaka saba, na huenda hata kwa muda mrefu zaidi.
- Kwa hiyo sasa tunaweza kuhesabu kipindi chote cha Ufalme kati ya Dhiki Kuu na Mbingu na Dunia Mpya
- Kipindi hicho lazima kiwe angalau siku 75 + miaka 1,000 + miaka 7
- Kwa urahisi, tunasema jumla ni miaka 1,007
- Maelezo haya ni muhimu kwa sababu mbili...
 - Kwanza, inatusaidia kuelewa kusudi la kipindi cha miaka 1,000
 - Ufalme huu unatimiza kusudi maalum ambalo linaeleweka kwa kuutenganisha na wakati wa vita vya Gogu na Magogu.
 - Pili, inatusaidia kujua kwamba vita vinavyoelezwa katika sura hii ni vita vile vile ambavyo Ezeieli anaeleza katika Ezeieli 38 na 39.
- Sasa tuanze kwa kuelewa jinsi vita hivyo vinavyoanza, jambo ambalo kitabu cha Ufunuo kinaeleza katika nusu ya pili ya mstari wa 7.
 - Matukio ya mwisho ya kipindi cha Ufalme yanaanza kwa Shetani kuachiliwa kutoka kifungoni katika shimo lisilo na mwisho.
 - Tunakumbuka kwamba Shetani alifungwa na kutiwa gerezani humo katika kipindi cha zile siku 75 zilizotangulia kuanza kwa Ufalme.

[UFUNUO 20:1](#) Kisha nikaona malaika akishuka kutoka mbinguni, akiwa na ufunguo wa kuzimu, na mnyororo mkubwa mkononi mwake.

[UFUNUO 20:2](#) Akamshika yule joka, yule nyoka wa zamani, ambaye ni Ibilisi na Shetani, akamfunga miaka elfu;

- Angalia Yohana alisema katika mstari wa 2 kwamba Shetani atafungwa kwa jumla ya miaka 1,000
 - Yuko gerezani kabla ya Ufalme kuanza na hataachiliwa hadi miaka 1,000 itakapotimia
 - Kwa hiyo, katika kipindi chote cha Ufalme, Shetani atakuwa mbali na wanadamu na hataweza kumjaribu mtu yeyote.
- Lakini mara tu Shetani anapoachiliwa, mara moja anaanza kuwadanganya wanadamu na kusababisha vita duniani kwa mara ya kwanza tangu mwisho wa Dhiki Kuu
 - Vita hivyo vitahusisha idadi isiyohesabika ya watu kutoka mataifa yote ya watu wa Mataifa duniani
 - Shabaha yao ni Israeli, na hasa zaidi, hekalu la Yerusalemu
- Angalia Ufunuo 20 inasema wanapanda kwenye uwanda mpana na kuuzingira mji unaopendwa.
 - Uwanda mpana ni eneo tambarare linalozunguka mlima mrefu ambao juu yake hekalu limejengwa.
 - Tulijifunza kuhusu uwanda huo mpana mapema tulipochunguza maelezo ya Zekaria kuhusu jiografia (mandhari) ya Ufalme.

[ZEKARIA 14:9](#) Naye BWANA atakuwa Mfalme wa nchi yote; siku hiyo BWANA atakuwa mmoja, na jina lake moja.

[ZEKARIA 14:10](#) Nchi yote itageuzwa kuwa kama Araba, toka Geba mpaka Rimoni upande wa kusini wa Yerusalemu; naye atainuliwa juu, atakaa mahali pake mwenyewe, toka lango la Benyamini mpaka mahali pa lango la kwanza, mpaka lango la pembeni; tena toka mnara wa Hananeli mpaka mashinikizo ya mfalme.

- Kwa hiyo, maelezo kuhusu tambarare pana yanathibitisha wazi kwamba vita hivyo vitafanyika katika nchi ya Israeli baada ya Ufalme wa Milenia
- Hatimaye, katika [Ufunuo 20:9](#) Yohana anasema kwamba vita vinaisha haraka kwa uharibifu usio wa kawaida wa wavamizi
 - Mungu anatuma moto kutoka mbinguni ili kuwaangamiza na hilo ndilo jambo la mwisho tunalosoma katika Ufunuo 20 kuhusu vita vya mwisho.
 - Maelezo haya mafupi kuhusu matukio ya mwisho ya kipindi cha Ufalme yanaibua maswali mengi kuliko yanavyojibu.
 - Kwa mara nyingine tena, kitabu cha Ufunuo kinagusia tu kwa ufupi matukio haya, kwa sababu maelezo yake yanapatikana sehemu nyingine za Biblia.
 - Kwa hiyo hebu tuorodheshe maswali tutakayoyajibu katika somo letu usiku wa leo tunapopitia tena Ezekieli 38 na 39 na kwingineko katika Biblia.
 - Kwanza, kwa nini Shetani alifungwa ikiwa baadaye angeachiliwa tena?
 - Pili, kwa nini Bwana asimwangamize Shetani kabisa kabla ya kuanza kwa Ufalme?
 - Hatimaye, Gogu na Magogu ni akina nani na tunaweza kujifunza nini kuhusu vita hivi vya mwisho?
 - Tunaanza kwa swali la kwa nini Shetani alifungwa tangu mwanzo, na jibu lake linaanza kwa kuelewa jukumu lake duniani katika wakati huu.
 - Biblia inasema kwamba Shetani huchochea dhambi kwa njia mbili
 - Kwanza, Biblia inasema Shetani ndiye mdanganyifu mkuu - mwanzilishi wa uongo
 - Kinyume chake, Yesu ndiye Kweli; kwa hiyo maarifa yote ya kweli na ya haki hutoka kwa Mungu, naye Mungu hawezi kusema uongo, kama Biblia inavyosema.
 - Hata hivyo, ulimwengu bado umejaa uongo, na Biblia inasema kwamba uongo huo wote unatokana na Shetani na mapepo yake.
 - Yesu alisema Shetani ndiye baba wa uongo na amekuwa hivyo tangu mwanzo, akimaanisha udanganyifu wake katika Bustani ya Edeni.
 - Kama Shetani hangekuwepo, ulimwengu ungejua ukweli pekee
 - Shetani ndiye mwanzilishi wa maarifa yote ya uongo duniani, na anatumia uongo wake kudanganya ulimwengu kuhusu Mungu na dhambi
 - Kama tulivyosoma hapo awali katika somo hili

[UFUNUO 12:9](#) Yule joka akatupwa, yule mkubwa, nyoka wa zamani,

aitwaye Ibilisi na Shetani, audanganyaye ulimwengu wote; akatupwa hata nchi, na malaika wake wakatupwa pamoja naye.

- Kwa hiyo adui huchochea dhambi kwa kudanganya ulimwengu, na pili huchochea dhambi kwa kujaribu asili yetu ya mwili kutenda kulingana na tamaa zake.
 - Anajua kwamba asili yetu ya mwili tayari imekusudiwa kutenda kinyume na neno la Mungu, kama Paulo anavyoelezea katika Warumi 7

WARUMI 7:18 Kwa maana najua ya kuwa ndani yangu, yaani, ndani ya mwili wangu, halikai neno jema; kwa kuwa kutaka nataka, bali kutenda lililo jema siwezi.

- Mwili wetu una tamaa zake wenyewe, na Shetani pamoja na mapepo yake ni wataalamu wa kuchochea mwili wetu kutimiza tamaa hizo.
 - Paulo anasema katika [1 Wakorintho 10:13](#) kwamba sote tunajua uzoefu wa kujaribiwa na adui, ambaye ni "mjaribu" wetu ([1 Wathesalonike 3:5](#))
 - Lakini katika mstari huo huo Paulo pia anasema kwamba Bwana hutupa njia ya kuepuka jaribu ikiwa tungevumilia tu.
- Kwa hiyo, msemu unaosema, "*Shetani alinifanya nifanye hivyo*," ni kisingizio tu.
 - Adui anaweza kutudanganya wakati mwingine, lakini tuna neno la Mungu la kurekebisha mawazo yetu.
 - Na ni kweli na hakika kwamba hutujaribu tukubali kutenda dhambi, lakini Bwana ametupa Roho Wake atuongoze katika haki.
 - Kwa hiyo mwisho wa siku, ibilisi (na pepo zake) hawatufanyi tutende dhambi...ni chaguo letu kutenda dhambi kwa kutojua au kwa tamaa.
- Lakini kama tulivyojifunza katika wiki zilizopita, Yesu atatawala Ufalme kwa fimbo ya chuma akitekeleza haki kikamilifu, bila upendeleo wala kuchelewa.
 - Kama Shetani angekuwa mdanganyifu na anayejaribu ulimwengu kutenda dhambi, angedhoofisha utawala mkamilifu wa Yesu
 - Kwa hiyo, kwa muda wa miaka 1,000, ili kuhakikisha kwamba dhambi haipati nafasi ya kuota mizizi, adui yetu atafungwa na kuondolewa kabisa.
 - Bado kutakuwa na dhambi duniani kwa sababu ulimwengu utakuwa umejaa watu wenye asili ya dhambi.
- Lakini watu hao wanaishi chini ya uangalizi wa Mfalme mkamilifu na wa haki ambaye hupunguza athari za dhambi na kuihukumu mara moja na kikamilifu.
 - Na adui akiwa amefungwa, hakuna kichocheo cha kuvuruga amani hiyo kamilifu
 - Ingawa Maandiko hayasemi moja kwa moja, nadhani kwamba mapepo yake pia yatakuwa katika shimo lisilo na mwisho na yamefungwa katika kipindi hicho.
 - Haina mantiki kudhani kwamba mfalme wa mapepo amefungwa huku mapepo yenyewe yakiachwa huru kuendelea kuleta uharibifu.
- Kwa hiyo tunaelewa ni kwa nini Shetani amefungwa, lakini kwa nini baadaye anaachiliwa?

- Paulo anatupa jibu la swali hilo katika 1 Wakorintho 15, na jibu linahusiana moja kwa moja na kwa nini alifungwa hapo awali.

[1WAKORINTHO 15:24](#) Hapo ndipo mwisho, atakapompa Mungu Baba ufalme wake; atakapobatilisha utawala wote, na mamlaka yote, na nguvu.

[1WAKORINTHO 15:25](#) Maana sharti amiliki yeye, hata awaweke adui zake wote chini ya miguu yake.

[1WAKORINTHO 15:26](#) Adui wa mwisho atakayebatilishwa ni mauti.

[1WAKORINTHO 15:27](#) Kwa kuwa, Alivitiisha vitu vyote chini ya miguu yake. Lakini atakaposema, Vyote vimetiishwa, ni dhahiri ya kuwa yeye aliyemtiishia vitu vyote hayumo.

[1WAKORINTHO 15:28](#) Basi, vitu vyote vikiisha kutiishwa chini yake, ndipo Mwana mwenyewe naye atatiishwa chini yake yeye aliyemtiishia vitu vyote, ili kwamba Mungu awe yote katika wote.

- Paulo ananukuu kutoka Zaburi ya 8 ambapo Baba anaahidi kwamba hatimaye ataweka Uumbaji wote chini ya mamlaka ya Yesu.
 - Kila adui wa Mungu atatiishwa chini ya mamlaka ya Kristo kabla ya ulimwengu huu kuisha, na adui wa mwisho kushindwa atakuwa mauti.
 - Hapa mauti ni rejeo kwa yule anayewakilisha mauti, yaani Shetani, kwa sababu ndiye aliyelea dhambi na mauti duniani.
- Mara Shetani atakaposhindwa na vitu vyote kutiishwa chini ya utawala wa Kristo, Paulo anasema kwamba mamlaka yote na utawala wote vitaondolewa milele.
 - Kwa maneno mengine, Kristo hatatawala tena kwa namna iliyo tofauti na Baba, wala watakatifu hawatakuwa tena wakitawala katika mfumo wa serikali.
 - Kwa sababu hakutakuwa na kitu cha kutawala...Ikiwa canzo cha mwisho cha dhambi na uasi kitakapokuwa kimeangamizwa, hakutakuwa tena na chochote kinachohitaji kutawaliwa.
- Hapa tunajifunza kusudi halisi la Ufalme wa miaka 1,000, na hata la uumbaji wote: kumpa Yesu fursa ya kutawala juu ya dhambi.
 - Kulingana na mpangilio wa nyakati (matukio) katika Biblia, ulimwengu umekuwapo katika hali yake ya sasa kwa takriban miaka 6,000.
 - Katika kipindi hicho chote, ulimwengu ulioanguka umekuwa chini ya utawala wa Shetani, na wanadamu wenye dhambi wamejaribu kujitawala wenyewe.
 - Ushuhuda wa miaka hiyo 6,000 ni kifo, vita, taabu na uharibifu...historia hiyo imekuwa ya maafa makubwa.
 - Historia hiyo ya miaka 6,000 inathibitisha kwamba hatuwezi kutawala mioyo yetu wenyewe, kama vile Bwana alivyosema

[YER. 17:5](#) BWANA asema hivi, Amelaaniwa mtu yule amtegemeaye mwanadamu, Amfanyaye mwanadamu kuwa kinga yake Na moyoni

mwake amemwacha BWANA.

[YER. 17:6](#) Maana atakuwa kama fukara nyikani, Hataona yatakapotokea mema; Bali atakaa jangwani palipo ukame, Katika nchi ya chumvi isiyokaliwa na watu.

[YER. 17:7](#) Amebarikiwa mtu yule anayemtegemea BWANA, Ambaye BWANA ni tumaini lake.

[YER. 17:9](#) Moyo huwa mdanganyifu kuliko vitu vyote, una ugonjwa wa kufisha; nani awezaye kuujuu?

- Tukiiamini mioyo yetu wenyewe au nguvu za wanadamu, tutaangamia.
- Lakini tukimwamini Bwana kutawala mioyo yetu, tumebarikiwa
- Kwa miaka 6,000 dunia imekuwa ikiwaamini wanadamu, na si kwa bahati mbaya kwamba nambari 6 katika Biblia ni namba ya mwanadamu mwenye dhambi, aliyeanguka.
 - Lakini kwa miaka elfu moja zaidi, ulimwengu utapitia uzoefu wa jinsi ilivyo tunapoamini utawala wa Bwana juu ya Uumbaji.
 - Na unapongeza miaka hiyo elfu moja zaidi kwenye umri wa dunia, unapata 7,000
 - Na 7 ni namba ya ukamilifu na utimilifu
- Kwa hiyo, kusudi la Ufalme ni kuwa kilele cha historia ya dunia, ukionyesha utawala mkamilifu wa Yesu.
 - Miaka hiyo ya mwisho 1,000 inatofautishwa na miaka 6,000 iliyotangulia ili kuthibitisha kwamba haki na uadilifu wa kweli hupatikana kupitia Masihi pekee.
 - Shetani atafungwa wakati huo ili kumzuia kuingilia utawala wa Yesu juu ya Uumbaji
 - Na kisha mara tu miaka 1,000 itakapokamilika na Mungu akiwa tayari kumaliza awamu hii ya historia, anamwachilia Shetani kwa muda mfupi.
 - Kwa nini? Paulo anasema ili aweze kushindwa kama ilivyopangwa na mara tu kifo kitakaposhindwa, basi enzi hii inaweza kufikia mwisho kamili
 - Yesu atakapoangamiza uasi wa mwisho wa Shetani, atakuwa amemwangamiza adui yake wa mwisho
 - Na wakati huo Uumbaji huu utakuwa umetimiza kusudi lake lililokusudiwa kama Paulo alivyoieleza
 - Sasa tunajua ni kwa nini Shetani alifungwa - ili kuwezesha miaka 1,000 ya utawala ukamilifu
 - Na kwa nini lazima aachiliwe huru ili awadanganye mataifa - ili Uumbaji wenyewe uweze kufikia ukamilifu wake na Kristo aweze kumshinda adui wa mwisho
 - Lakini kama Shetani angeangamizwa mwanzoni mwa miaka 1,000, basi kusingekuwa na Ufalme wowote.
 - Kwa sababu mara tu adui wa mwisho atakapoondolewa, Kristo atamrudishia Baba mamlaka yote, Paulo anasema
 - Hilo linatuongoza kwenye matukio ya mwisho ya kitabu hiki, hukumu ya mwisho na Mbingu Mpya

na Dunia Mpya katika Sura ya 21 na 22.

- Lakini kabla hatujaenda huko, bado tuna swali moja la mwisho la kujibu usiku wa leo
- Gogu na Magogu ni akina nani, na maelezo ya udanganyifu wa Shetani na vita hii ya mwisho ni yapi?
- Kitabu cha Ufunuo hakituambii mengi zaidi ya kutaja majina na kuelezea jinsi vita vinavyoisha
- Na hiyo ni kwa sababu maelezo hayo yako kwingineko katika Biblia, na kwa kweli kutajwa kwa Gogu na Magogu kunakusudiwa kama alama za kutuongoza.
 - Kuna sehemu mbili tu katika Biblia zinazomtaja **Gogu na Magogu** kuhusiana na vita dhidi ya watu wa Mungu.
 - Ya kwanza ni hapa katika Ufunuo 20, na ya pili ni katika Ezekieli sura ya 38 na 39.
 - Sura ya 38 inaelezea maandalizi ya vita na vita yenyewe, huku Sura ya 39 ikielezea matokeo ya vita
- Na kama nilivyosema wiki iliyopita, huduma yetu tayari ina mafundisho ya kina kuhusu Ezekieli yanayopatikana mtandaoni.
 - Kwa hiyo hatutazungumzia Sura zote za 38 na 39 hapa...tutazungumzia tu mambo makuu yanayohusiana na Ufunuo 20
 - Tunaanza kwa mfumo rahisi wa kuelewa kusudi la sura hizi katika unabii wa Ezekieli
- Ezekieli ni kitabu kirefu cha unabii chenye sura 48, na sura 16 za mwisho (33-48) zote zimejikita katika unabii unaohusiana na Ufalme.
 - Wiki iliyopita tulipojifunza kuhusu hekalu katika Ufalme, mengi ya yale tuliyojifunza yalitoka katika Sura ya 40-48 ya Ezekieli.
 - Pia Ezekieli anaeleza habari ya vita vya mwisho vinavyohitimisha kipindi cha Ufalme, yaani vita vya Gogu na Magogu.
 - Maelezo hayo yanapatikana katika Sura ya 38-39, kabla ya mjadala wa hekalu
 - Labda kwa sababu hiyo, baadhi ya wasomi wamehitimisha kwamba matukio ya Ezekieli 38 na 39 yanatokea kabla ya kipindi cha Ufalme yaani yanatangulia wakati wa Ufalme.
 - Lakini chunguzi wa kina wa muundo (mpangilio) wa sura za mwisho za Ezekieli unaonyesha jambo tofauti.
 - Sura hizo hazijapangwa kwa mpangilio wa matukio, zimepangwa kulingana na ahadi za Mungu kwa Ibrahimu.
 - Kwa sababu Ufalme wote ni utimilifu wa Agano la Ibrahimu lililotolewa kwa Israeli
 - Kwa hiyo Ezekieli 33-48 ni maelezo ya jinsi Mungu atakavyotimiza agano lake kwa Ibrahimu na wazao wa Ibrahimu.
 - Tunaweza kufupisha uhusiano huu kwa chati rahisi
 - Kuna sehemu nne za ahadi za Ibrahimu
 - Mungu alimwahidi Ibrahimu urithi wa nchi yenye baraka na ustawi, uzao utakaoishi kwa usalama, na uwepo Wake utakaokaa katikati yao.
 - Baadaye Bwana aliongeza ahadi ya nne kwa Daudi ya kumpa mfalme atakayetawala nchi

kikamilifu

- Hivyo kutakuwa na Mfalme anayetawala nchi ya ustawi, iliyojaa watu wanaoishi kwa amani, huku Bwana akiwa katikati yao katika utukufu Wake.
- Ezekieli 33-48 ni hadithi ya jinsi Bwana atakavyotimiza ahadi zote nne katika ufalme
 - Na Sura ya 38 na 39 zinaonyesha jinsi Mungu anavyotimiza ahadi yake ya kuhakikisha usalama wa Israeli katika nchi hiyo huku akionyesha utukufu wake kwa mataifa.
 - Mungu anamruhusu Shetani aachilie ili awadanganye mataifa, akiwafundisha jinsi ya kupigana vita na kuwashawishi kufanya hivyo.
 - Na kisha Shetani anapojaribu kuondoa amani kutoka kwa Israeli, Bwana anaingilia kati ili kusimamisha vita kabla havijaanza.
 - Na kwa njia hiyo, Bwana anamtumia Shetani kuwaonyesha Israeli kwamba kwa kweli anatumiza ahadi yake ya kuwalinda
- Sasa tuanze muhtasari wetu wa Ezekieli 38 na 39 kwa kuwatazama wahusika wakuu wa kibinadamu katika vita hivi.

[EZEKIELI 38:1](#) Neno la Bwana likanijia, kusema,
[EZEKIELI 38:2](#) Mwanadamu, kaza uso wako, umwelekee Gogu, wa nchi ya Magogu, mkuu wa Roshi, Mesheki, na Tubali, ukatabiri juu yake,
[EZEKIELI 38:3](#) useme, Bwana MUNGU asema hivi; Tazama, mimi ni juu yako, Ewe Gogu, mkuu wa Roshi, na Mesheki, na Tubali;
[EZEKIELI 38:4](#) nami nitakugeuza na kutia kulabu katika mataya yako, nami nitakutoa, pamoja na jeshi lako lote, farasi na hao wapandao farasi, wote wamevaa silaha za namna zote, jeshi kubwa sana, wenye ngao na kigao, wote wakishika upanga;
[EZEKIELI 38:5](#) Uajemi, na Kushi, na Putu, pamoja nao; wote wana ngao na chapeo;
[EZEKIELI 38:6](#) Gomeri, na vikosi vyake vyote; nyumba ya Togarma, pande za mwisho za kaskazini, na vikosi vyake vyote; naam, watu wengi pamoja nawe.
[EZEKIELI 38:7](#) Ujiweke tayari, naam, jiweke tayari, wewe na majeshi yako yote waliokuzunguka, nawe uwe jemadari wao.
[EZEKIELI 38:8](#) Na baada ya siku nyingi utakusanywa; katika miaka ya mwisho, utaingia nchi iliyorudishiwa hali yake ya kwanza, baada ya kupigwa kwa upanga, iliyokusanywa toka kabila nyingi za watu, juu ya milima ya Israeli, iliyokuwa ukiwa wa daima; lakini imetolewa katika makabila ya watu, nao watakaa salama salimini wote pia.

- Mhusika wetu wa kwanza katika tamthilia hii ni **Gogu**, kutoka nchi ya **Magogu**.
 - Neno *Gogu* ni cheo, si jina la mtu maalum, sawa na vile “Farao” au “Kaisari” zinavyotumika.
 - Kwa hiyo Gogu ni mtu ilhali Magogu ni taifa au nchi anayotoka.
 - Na kutokana na orodha ya mataifa katika Mwanzo 10, Magogu kwa kiasi kikubwa inarejelea

eneo la Ulaya ya Mashariki, ikiwa ni pamoja na Uturuki ya leo.

- Miongoni mwa wajukuu wa Nuhu walioishi katika eneo hilo la kaskazini mwa Israeli ni pamoja na watu walioitwa Magogu, Mekeki, na Tubali.
- Mtu mwenye cheo cha Gogu anatokea katika nchi hii, na mtu huyo atajiunga na washirika kutoka mashariki na kusini kuanzisha vita.
 - Wanakuja kuivamia Israeli kutoka kila upande unaowezekana lakini tambua msukumo wa kukusanyika na kupigana unatoka kwa Mungu
 - Katika mstari wa 4 tunaambiwa kwamba Mungu anawavuta kwenye vita, na tunajua kutoka Ufunuo 20 kwamba Mungu anamtumia Shetani kutimiza hilo jambo.
- Kisha, angalia jeshi limeandaliwa kwa njia ya kawaida sana, likiwa na farasi na silaha za kawaida.
 - Katika Sura ya 39 tunajifunza kwamba wanapigana kwa kutumia marungu na mikuki ya mbao, ngao na helmeti (kofia) za mbao, pamoja na pinde na mishale ya mbao.
 - Kwa kweli, kila kitu kitakachotumika vitani kitatengenezwa kwa mbao, si chuma
 - Kumbuka kwamba Isaya alituambia kwamba kwa kuwa sanaa ya vita itakuwa imepotea katika Ufalme, vyuma vyote vitabadilishwa kuwa vifaa vya kilimo.
- Na hatimaye, kumbuka kwamba shambulio hilo litakuja dhidi ya nchi ambayo imerejeshwa (imefanywa upya) baada ya kupita kwa upanga.
 - Neno “kurejeshwa” linatokana na neno la Kiebrania *shuv*, ambalo lina tafasiri nyingi tofauti.
 - Katika muktadha huu, tafsiri bora zaidi ingepuuzwa au kuachwa
 - Kwa maneno mengine, katika siku hiyo Israeli itakuwa nchi isiyo na ulinzi, nchi isiyo na silaha za kijeshi kwa sababu ni wazi hakuna haja ya silaha.
- Angalia maelezo mengine machache muhimu...hili hutokea katika siku za mwisho baada ya watu hawa kuitwa na Mungu kurudi katika nchi yao ili kuishi kwa amani.
 - Pili, Israeli itakuwa imekusanywa kutoka miongoni mwa mataifa ili kuishi katika mlima wao ambao hapo awali ulikuwa ukiwa na jangwa lisilo na makazi.
 - Hii inarejelea Israeli iliyokusanywa tena baada ya mwisho wa Enzi ya Mataifa, ambayo huisha kwa kumalizika kwa Dhiki Kuu.
 - Hatimaye, angalia kifungu kidogo cha meneno mwishoni kabisa mwa mst.8..."wote pia"
 - Israeli yote itaishi mahali hapo, si Wayahudi wachache bali Wayahudi wote.
 - Kwa kuyaweka haya yote pamoja (pamoja na maelezo mengine mengi katika sura hizi), hii lazima iwe Israeli katika Ufalme
 - Lakini kama umewahi kusoma vita vya Ezekieli hapo awali au kama wewe ni mwanafunzi wa unabii, basi huenda umewasikia wengine wakielezea matukio haya katika kipindi cha mapema zaidi.
 - Ni kawaida kusikia walimu wakielezea matukio haya kabla ya Dhiki, katika ulimwengu wetu wa leo.
 - Lakini kwa sababu nilizotoa tayari na nyingine zitakazokuja, ratiba hiyo haiendani na maelezo wala madhumuni ya vita.
 - Tunapoendelea na somo letu, tutaona ushahidi zaidi ukiongezeka kwa ajili ya vita hivi kutokea mwishoni mwa Ufalme wa Milenia

- Ni muhimu kuzingatia kwamba sehemu mbili pekee katika Biblia ambapo kiongozi Gogu wa Magogu anatajwa ni katika Ezeieli na Ufunuo.
- Uhusiano huo peke yake unahitaji maelezo
- Kwa kuzingatia kufanana kwa hali hiyo, uhusiano dhahiri na wa kimantiki ungekuwa kwamba hizi zinamrejelea mtu yule yule
 - Yohana anataja jina Gogu katika Ufunuo 20 bila maelezo yoyote kwa sababu ni marejeo ya unabii wa awali
 - Anatarajia wasomaji wake wajue Gogu ni nani kutokana na kusoma kitabu cha Ezeieli
- Sasa tuendele kwenye uvamizi wenyewe

[EZEKIELI 38:9](#) Nawe utapaa juu, utakuja kama tufani, utakuwa kama wingu kuifunika nchi, wewe, na vikosi vyako vyote, na kabila nyingi za watu pamoja nawe.

[EZEKIELI 38:10](#) Bwana MUNGU asema hivi; Itakuwa katika siku hiyo, mawazo yataingia moyoni mwako, nawe utakusudia kusudi baya;

[EZEKIELI 38:11](#) nawe utasema, Nitapanda juu niiendee nchi yenye vijiji visivyo na maboma; nitawaendea watu wanaostarehe, wanaokaa salama, wote wakikaa pasipo kuta, ambao hawana makomeo wala malango;

[EZEKIELI 38:12](#) ili kuteka mateka, na kuwinda mawindo; ugeuze mkono wako juu ya mahali palipoharibika, ambapo sasa panakaliwa na watu, na juu ya watu waliokusanyika toka mataifa, waliopata ng'ombe na mali, wakao katikati ya dunia.

[EZEKIELI 38:13](#) "Sheba, na Dedani, na wafanya biashara wa Tarshishi, pamoja na wanasimba wake wote, watakuambia, Je! Umekuja kuteka mateka? Umekusanya jeshi lako, ili kuwinda mawindo? Kuchukua fedha na dhahabu, kuchukua ng'ombe na mali, kuteka kiasi kikubwa cha nyara?"

[EZEKIELI 38:14](#) Basi, mwanadamu, tabiri, umwambie Gogu, Bwana MUNGU asema hivi; Katika siku ile watu wangu, Israeli, watakapokaa salama, hutapata habari?

[EZEKIELI 38:15](#) Nawe utakuja kutoka mahali pako, kutoka pande za mwisho za kaskazini, wewe, na watu wa kabila nyingi pamoja nawe, wote wamepanda farasi, kusanyiko kubwa, na jeshi kuu;

[EZEKIELI 38:16](#) nawe utapanda juu uwajie watu wangu, Israeli, kama wingu likiifunika nchi; itakuwa katika siku za mwisho, nitakuleta upigane na nchi yangu, ili mataifa wanijue, nitakapotakaswa kupitia kwako, Ewe Gogu, mbele ya macho yao.

- Katika mstari wa 9 tunasoma kuhusu harakati ya jeshi kubwa la watu, kubwa sana kiasi kwamba linafunika ardhi kama wingu, jambo ambalo linakubaliana na kile Ufunuo 20 ilichotuambia.

- Kisha kuanzia mstari wa 10 tunaona jinsi uvamizi huu ulivyotokea
 - Wazo baya liliingia akilini mwa mtu mwovu, Gogu
 - Anabuni mpango wa kuivamia Israeli na wazo lake linatokana na fursa pamoja na tamaa ya mali.
- Gogu anatambua kwamba nchi imetulia, yaani ipo kimya, na isiyotarajia shambulio na pia nchi haina kuta, wala makomeo, wala malango
 - Kuta ni hatua za msingi zaidi za ulinzi zinazokusudiwa kujilinda dhidi ya shambulio la adui
 - Kwa hiyo kijiji kisicho na ukuta kinaonyesha kutokuwepo kabisa kwa wasiwasi, kama vile kuishi katika nyumba isiyo na mlango wa mbele.
- Pili, tamaa ya mali ya Gogu inampa sababu ya kutumia fursa hiyo
 - Katika mst.12 Gogu anatambua utajiri wa nchi, mifugo na mali zilizokusanywa katika nchi hiyo
 - Biblia inasema wingi wa Israeli katika Ufalme utakuwa wa kipekee, usio na mfano wake, haujawahi kuonekana.
 - Israeli watabarikiwa kuliko mataifa yote katika kipindi hicho, hivyo ni jambo la kawaida kwa Gogu kuona kitu cha kumvutia huko.
- Ezekieli anasema mawazo haya yaliingia akilini mwa Gogu, lakini tunajua kutoka Ufunuo 20 ni nani mchochezi halisi wa mawazo haya: Shetani
 - Ingawa hajatajwa hapa, Ufunuo unatuambia kwamba kufikia hatua hii (wakati huu) Shetani amerudi kufanya kazi ya kudanganya ulimwengu.
 - Anamdanganya Gogu afikiri kwamba anaweza kushinda vita hivi na kwamba Mungu amekosea kuwabariki Israeli sana.
 - Kisha Shetani anamshawishi Gogu kwa tamaa ajichukulie mali za Israeli.
- Hivyo katika mstari wa 15, Gogu anawakusanya wengine kuingia vitani pamoja naye, na kwa msaada wa Shetani anawashawishi na anawakusanya mataifa mengine ili kuvamia kutoka kaskazini.
 - Katika mstari wa 13 tunaambiwa kwamba majirani wa Israeli wanashangazwa na wavamizi wanaokusanyika kwenye mpaka wa Israeli
 - Walionekana kushangazwa na kutokuamini matukio yanayoendelea jambo linaloonyesha jinsi tukio hili litakavyokuwa la ajabu katika siku hiyo.
 - Hakuna aliyewahi kuona vita, hivyo watu katika wakati huo wanastaajabu kuona jeshi likikusanyika.
 - Kisha katika mstari wa 14 tunasikia changamoto ya Bwana kwa Gogu, akiuliza kwa njia ya swali la balagha kwamba je, Gogu atavuruga amani ambayo Mungu amewapa watu wake Israeli?
 - Cha kushangaza ni kwamba tunajua Ufalme utakuwa kipindi cha amani bila vita kwa miaka 1,000.
 - Kwa kweli, Isaya alituambia kwamba ujuzi wa kupigana vita utakuwa umepotea kabisa.

[ISAYA 2:4](#) Naye atafanya hukumu katika mataifa mengi, atawakemea watu wa kabila nyingi; nao watafua panga zao ziwe majembe, na mikuki yao iwe miundu; taifa halitainua upanga juu ya taifa lingine,

wala hawatajifunza vita tena kamwe.

- Vizazi vitazaliwa na kukulia bila kuwahi kushuhudia vita, hivyo hakuna atakayejua hata jinsi vita vinavyopiganwa.
 - Hata teknolojia ya vita nayo itakuwa imepotea.
- Lakini Mungu aliahidi kwamba angehakikisha usalama wa Israeli katika nchi yao wakati wa Ufalme. Basi je, Israeli wa *tajuaje* kwamba Mungu anatimiza ahadi hiyo?
 - Kama hakutakuwa na tishio dhidi ya amani ya Israeli, hakutakuwa na njia ya Mungu kuonyesha uaminifu Wake katika kutimiza agano la amani.
 - Ni kama vile Mungu angekuahidi kukuponya saratani; lakini hadi utakapopata saratani, usingeweza kujua kwamba ametimiza ahadi Yake.
 - Lakini kwa kuwa Mungu alisema atailinda Israeli dhidi ya adui zake, anaonyesha uaminifu Wake kwa kuitetea Israeli dhidi ya Gogu.
- Kwa hiyo, uvamizi wa Gogu si tu njia ambayo Bwana analeta mwisho wa Shetani, bali pia unatimiza kusudi muhimu katika Ufalme.
 - Unampa Bwana fursa ya kujidhihirisha kuwa mwaminifu kwa agano la amani alilofanya na Israeli katika enzi hiyo.
 - Kwa namna Bwana atakavyoitetea Israeli dhidi ya uvamizi wa Gogu, kila mtu ataona jinsi watu wa Mungu wanavyoishi kwa usalama kamili katika nchi yao.
- Sasa angalia hali ya vita katika siku hiyo ijayo.
 - Katika mst.15 Bwana anaelezea uvamizi huo kama watu wengi, wote wakiwa wamepanda farasi
 - Neno la Kiebrania lililotafsiriwa kama farasi linamaanisha... *farasi*
 - Hakuna chochote katika kifungu hiki kinachoonyesha kuwa hii ni lugha ya mfano inayorejelea chombo fulani cha vita badala ya farasi.
 - Hii ina maana kwamba katika vita hivyo, farasi watakuwa tena njia kuu ya usafiri.
 - Kama tutadhani kwamba vita hivi vinatokea katika siku zetu za sasa, tutapata ugumu mkubwa kuelezea rejea hii.
 - Jeshi la Ulinzi la Israeli ni miongoni mwa majeshi ya kisasa na yenye teknolojia ya hali ya juu zaidi duniani.
 - Vivyo hivyo, majeshi ya Urusi, Uturuki, Iran, Libya na hata Ethiopia yana mizinga, magari ya kivita, ndege za kivita na vifaa vingine vya kisasa.
 - Kwa hiyo, ama tuweke matukio haya katika nyakati za kale kabla ya maendeleo ya viwanda, au tuyapeleke mbele katika kipindi cha Ufalme ambapo teknolojia ya vita haitakuwa tena inajulikana.
 - Watu hao wataingia Israeli wakifunika nchi kama wingu, sawa na maelezo tuliyoona katika Ufunuo 20 kwamba watakuwa wengi kama mchanga wa bahari.
 - Lakini Mungu anasema kwamba atatakaswa (atajitukuza) kupitia kuangamizwa kwa Gogu.
 - Na watu wataona uaminifu wa Bwana anapowaangamiza wavamizi
- Kwa kuwa tumetaja kuangamizwa kwao, sasa hebu tuone jinsi Bwana atakavyofanya jambo hilo katika sura ya 39.

[EZEKIELI 39:1](#) Na wewe, mwanadamu, tabiri juu ya Gogu, useme, Bwana MUNGU asema hivi, Tazama, mimi ni juu yako, Ewe Gogu, mkuu wa Roshi, Mesheki, na Tubali;

[EZEKIELI 39:2](#) nami nitakugeuza na kukuongoza, nami nitakupandisha toka pande za mwisho za kaskazini; nami nitakuleta juu ya milima ya Israeli;

[EZEKIELI 39:3](#) nami nitaupiga upinde wako, utoke katika mkono wako wa kushoto, na mishale yako nitaangusha, itoke katika mkono wako wa kulia.

[EZEKIELI 39:4](#) Utaanguka juu ya milima ya Israeli, wewe, na vikosi vyako vyote, na watu wa kabila nyingi walio pamoja nawe; nami nitakutoa na kuwapa ndege wa kila namna walao nyama, na wanyama wa pori, uliwe na wao.

[EZEKIELI 39:5](#) Utaanguka katika uwanda; kwa maana mimi nimenena neno hili, asema Bwana MUNGU.

[EZEKIELI 39:6](#) Nami nitapeleka moto juu ya Magogu; na juu ya watu wote wakaa salama katika visiwa; nao watajua ya kuwa mimi ndimi BWANA.

- Bwana anaanza kuzuia shambulio la Gogu, na angalia kwamba katika mstari wa 3 anasema atapiga upinde na mishale utoke mikononi mwao.
 - Hili linatukumbusha yale tuliyojifunza katika sura ya 38, kwamba vita hivyo vitapiganwa kwa njia za kawaida sana na kwa silaha za msingi.
 - Kama Isaya alivyotambia, kipindi cha Ufalme kitakuwa wakati ambapo maarifa ya vita yatakuwa yamepotea
 - Kwa hiyo Gogu ameajiri jeshi kubwa, lakini linalotegemea zana rahisi zaidi kama vile pinde na mishale
 - Kwa nini wanafikiri wanaweza kushinda kwa silaha rahisi namna hiyo? Ni kwa sababu walidanganywa na Shetani wakiambiwa kwamba wangeweza kushinda.
 - Lakini wakati huohuo, Israeli watakuwa hawana kabisa uwezo wa kujilinda, hivyo silaha hizo rahisi zitakuwa tishio la kweli kwa amani ya nchi.
 - Kwa hiyo, Bwana mwenyewe ataitetea Israeli dhidi ya jeshi hili lisilohesabika kwa kulishinda kwa nguvu Zake mwenyewe.
 - Israeli haishiriki kamwe katika vita hivyo
 - Jeshi hili litakapovamia na kushambulia, litaangamizwa kwa wingi kupitia tendo la kimiujiza la Mungu.
 - Angalia katika mstari wa 6 kwamba wavamizi wanaangamizwa kwa moto unaoshuka kutoka mbinguni, jambo linalofanana wazi na kile Yohana alichotambia katika Ufunuo 20.
 - Jeshi la nchi ya Magogu litateketezwa kabisa na moto kutoka Mbinguni na vita vitaisha mara moja
 - Na amani ya Israeli itabaki imara wakati wa Ufalme

- Lakini kuna maelezo mengine ya kuvutia kuhusu vita hivi...

[EZEKIELI 39:9](#) Hao wakaa katika miji ya Israeli watatoka, nao watafanya mioto kwa silaha za vita na kuziteketeza, ngao, na vigao, na pinde, na mishale, na mafumo, na mikuki, nao watazitemia kama kuni kwa muda wa miaka saba;

[EZEKIELI 39:10](#) hata hawataokota kuni mashambani, wala hawatakata kuni msituni; maana watafanya mioto kwa silaha zile; nao watawateka nyara watu waliowateka wao, na kuwapora watu waliowapora wao, asema Bwana MUNGU.

[EZEKIELI 39:11](#) Tena, itakuwa katika siku hiyo, nitampa Gogu pa kuzikia katika Israeli, bonde la wapitao, upande wa mashariki wa bahari; nalo litawazuia wapitao; na huko watamzika Gogu na jamii ya watu wake wote; nao wataliita, Bonde la Hamon-Gogu.

[EZEKIELI 39:12](#) Na kwa muda wa miezi saba, nyumba ya Israeli watakuwa wakiwazika, wapate kuitakasa nchi.

[EZEKIELI 39:13](#) Naam, watu wote wa nchi hiyo watawazika; itakuwa ni sifa kwao katika siku ile nitakapotukuzwa, asema Bwana MUNGU.

[EZEKIELI 39:14](#) Nao watawachagua watu wa kufanya kazi ya daima, watakaopita kati ya nchi, ili kuwazika waliosalia juu ya uso wa nchi, ili kuisafisha; miezi saba itakapokwisha kupita watachunguza.

[EZEKIELI 39:15](#) Na hao wapitao kati ya nchi watachunguza; na mtu yeyote aonapo mfupa wa mtu, ndipo atakapoweka alama karibu nao, hadi wazikaji watakapouzika katika bonde la Hamon-Gogu.

[EZEKIELI 39:16](#) Tena, Hamona litakuwa jina la mji. Hivyo ndivyo watakavyotakasa nchi.

- Baada ya Bwana kushinda kabisa majeshi yaliyovamia, eneo lililojaa maiti kila mahali pamoja na silaha zao za mbao zitakuwa chanzo kikubwa cha kuni za kuwasha moto.
 - Kwa hiyo watu wa Israeli watatoka nje kutafuta silaha kutoka miongoni mwao
 - Angalia kwamba watu wa Israeli hawakushiriki kabisa katika vita hivyo, kwa sababu Bwana ndiye aliyewapigania.
 - Wao walibaki salama katika vijiji vyao visivyo na kuta, huku Bwana akipigana vita kwa ajili yao huko katika tambarare.
 - Watu wa Israeli watakusanya silaha za aina mbalimbali, zikiwemo ngao, pinde, mishale, marungu ya vita na mikuki.
 - Kwa muda wa miaka saba, watatumia zana hizo kama kuni za kuwasha moto.
 - Huu ni uthibitisho kwamba zana zinazotumiwa na jeshi linalovamia zimetengenezwa kwa mbao, kwa sababu mbao huwaka moto, lakini chuma hakiwaki.
 - Kwa kweli, katika mstari wa 10 Bwana anasema kwamba watu hawatajisumbua hata kuchukua kuni kutoka shambani au kukusanya kuni kutoka msituni baada ya tukio hilo.

- Watakuwa na kuni za kutosha kutokana na silaha hizo, jambo linaloonyesha kwamba kuni zitakuwa chanzo kikuu cha nishati katika enzi ya Ufalme.
- Kulikuwa na wavamizi wengi sana kiasi kwamba vifaa walivyoacha vitatosheleza mahitaji ya kuni ya Israeli yote kwa muda wa miaka saba.
- Hicho ni kiasi kikubwa cha kuni, na inatuambia jinsi jeshi hili la wavamizi lilivyokuwa kubwa
- Kisha Gogu na jeshi lake lote watazika katika nchi ya Israeli mahali ambapo walianguka
 - Mahali pa kuzikwa patakuwa katika bonde lililo upande wa mashariki wa bahari
 - Bahari inayokusudiwa ni Bahari ya Mediterania, na bonde maarufu zaidi upande wa mashariki wa bahari hiyo ni Bonde la Mto Yordani.
 - Kwa hiyo kuna uwezekano mkubwa, hilo ndilo bonde linalokusudiwa hapa.
- Na miili katika eneo hilo itakuwa mingi sana kiasi kwamba eneo la mazishi litazuia watu kupita bondeni.
 - Kumbuka kwamba Myahudi hakuruhusiwa kuvuka makaburi, hivyo idadi kubwa ya miili iliyozikwa hapo itafanya njia hiyo isipitike.
 - Bonde hilo litaitwa **Hamon-Gogu**, yaani **wingi (umati) wa Gogu** au **mkusanyiko wa Gogu**. Wataliita bonde Hamon-Gogu
- Wafu watakuwa wengi sana kiasi kwamba mchakato wa mazishi utachukua miezi saba
 - Israeli itapita katika nchi nzima kwa uangalifu wakitafuta mifupa ya waliokufa ambayo haijazikwa ili waweze kuisafisha nchi.
 - Kila mfupa utakaopatikana utawekewa alama juu yake kwa uangalifu ili Myahudi yeyote asije akaukanyaga na kuwa najisi.
 - Kisha baada ya kuweka alama kwenye mfupa, mfupa huo utapelekwa kuzikwa katika bonde hilo ambalo hakuna mtu atakayeruhusiwa kupita.
 - Angalia katika mstari wa 13 Bwana anasema kwamba Israeli itajipatia jina miongoni mwa mataifa yote kwa jinsi itakavyoshughulikia miili ya waliokufa.
- Sasa tukirudi kwenye andiko, Bwana anaongeza maelezo mengine zaidi ili kutusaidia kuelewa jinsi Bwana alivyoitakasa nchi

[EZEKIELI 39:17](#) Na wewe, mwanadamu, Bwana MUNGU asema hivi; Sema na ndege wa kila namna, na kila mnyama wa porini, Jikusanyeni, mje; jikusanyeni pande zote mwijie karamu yangu ya kafara ninayoandaa kwa ajili yenu, naam, karamu kuu ya kafara juu ya milima ya Israeli, mpate kula nyama na kunywa damu.

[EZEKIELI 39:18](#) Mtakula nyama yao walio hodari, na kunywa damu ya wakuu wa dunia, ya kondoo dume na ya wana-kondoo, na ya mbuzi, na ya ng'ombe, wote na wanono wa Bashani.

[EZEKIELI 39:19](#) Nanyi mtakula mafuta na kushiba, mtakunywa damu na kulewa, katika karamu yangu ya kafara ninayoiandaa kwa ajili yenu.

[EZEKIELI 39:20](#) Nanyi mtashibishwa mezani pangu kwa farasi, na magari ya vita, na mashujaa, na watu wote wa vita, asema Bwana MUNGU.

- Katika Biblia, Bwana alikuwa akiwaagiza watu kutoa dhabihu za wanyama.
 - Dhabihu zetu za mafahali na mbuzi zilikusudiwa kutukumbusha dhambi zetu na hitaji la kifuniko cha damu
 - Sasa katika tendo hili la mwisho la vita Bwana anabadili hali ya mambo kabisa.
 - Kumbuka kwamba tukio hili ni wakati wa mwisho wa ulimwengu huu, tukio la mwisho kabisa la historia ya mwanadamu kwenye sayari ya dunia.
 - Na katika wakati huo wa mwisho, Bwana anawafanya wanadamu kuwa dhabihu mbele ya viumbe hai.
 - Wanyama wanapata faida, huku mwanadamu akilipa gharama, na Mungu ndiye anayetoa dhabihu.
 - Ujumbe wake ni kwamba hitaji la dhabihu ya aina yoyote limefikia kikomo
 - Bwana mwenyewe ndiye anayesimamia dhabihu ya mwisho na dhabihu ya mwisho ni wale wanaompinga.
 - Na kitendo hicho cha mwisho cha hukumu cha kufunga enzi hiyo kinampa Bwana fursa ya kutukuzwa.

[EZEKIELI 39:21](#) Nami nitauweka utukufu wangu kati ya mataifa, na mataifa wote wataiona hukumu yangu niliyoitekeleza, na mkono wangu niliouweka juu yao.

- Kwa hiyo pamoja na hayo kutoamini kote katika Uumbaji kutakuwa kumetoweka, ingawa bado hakujahukumiwa.
 - Na hapo ndipo tunapoingia kwenye somo la wiki ijayo: wakati wa hukumu kwa roho za wasioamini wote ambao wamewahi kuishi
 - Baada ya tukio hilo, dunia na kazi zake vitateketezwa, na ulimwengu mpya utaonekana.
 - Tutajifunza mchakato huo katika wiki kadhaa zijazo ili kukamilisha somo letu.